

Būvniecības valsts kontroles birojs

K.Valdemāra iela 157, Rīga, LV-1013, tālr. 67013302, fakss 67013211, e-pasts pasts@bvkb.gov.lv

Rīgā

09.04.2015. Nr. 1-1/139

Zolitūdes traģēdijas parlamentārās
izmeklēšanas komisijas vadītājam R.Balodim

Par jautājumiem Būvniecības valsts kontroles birojam

Saskaņā ar Jūsu uzdotajiem jautājumiem Būvniecības valsts kontroles birojs sniedz atbildes atbilstoši savai kompetencei.

Jautājumi:

Vai ar 16 būvinspektoriem Būvniecības valsts kontroles birojs varēs pilnvērtīgi nodrošināt tam Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 1. punktā noteikto funkciju (nodrošināt būvdarbu valsts kontroli)? Vai šīs funkcijas veikšanai, birojs ir nodrošināts ar nepieciešamo aprīkojumu?

Vai ar 7 būvinspektoriem Būvniecības valsts kontroles birojs varēs pilnvērtīgi nodrošināt tam Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 2. punktā noteikto funkciju (nodrošināt publisku ēku ekspluatācijas uzraudzību)? Vai šīs funkcijas veikšanai birojs ir nodrošināts ar nepieciešamo aprīkojumu?

Atbilde:

Kopumā Būvniecības valsts kontroles birojam (turpmāk – Birojs) ir 23 štata vietas būvinspektoriem un to palīgiem, lai nodrošinātu būvdarbu valsts kontroli Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 1. un 2.punktā noteiktajām funkcijām, kā arī 8.punktā noteiktā kārtībā izskatīt iesniegumus un sūdzības par būtiskiem normatīvo aktu pārkāpumiem būvniecības procesā vai arī gadījumos, kad būve ir radījusi vai var radīt bīstamību vai būtisku kaitējumu personu dzīvībai, veselībai, īpašumam.

Pēc Biroja aplēsēm kopumā Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 1. punktā norādītais būvju apjoms varētu būt ap 700 objektu. Lai realizētu pilnvērtīgu kontroli, katram šādam objektam būtu nepieciešamas ne mazāk kā 3 pārbaudes būvdarbu laikā. Tādējādi gadā var plānot ~ 2100 šādas kontroles.

Pēc Biroja aplēsēm kopumā Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 2. punktā norādītais publisko ēku apjoms varētu būt ap 15 000 vienībām. Lai realizētu pilnvērtīgu kontroli, būtu nepieciešams, lai reizi 10 gados šāda ēka tiktu pakļauta Biroja kontrolei, kas nozīmē, ka gada laikā būtu jāveic ~1500 plānveida ēku kontroles¹.

¹ Normatīvais regulējums par Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 1. punktu un 2.punktu ir dažādi interpretējams, īpaši attiecībā par objektiem, kas ir piekritīgi Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 1. punkta a) un c) apakšpunktiem, tādējādi plānotais kontroļu apjoms var mainīties

Tāpat būvinspektoriem, piedaloties sūdzību izskatīšanā saskaņā ar Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 8. punktu par būtiskiem normatīvo aktu pārkāpumiem būvniecībā, gada laikā varētu būt jāveic apmēram vēl 400 kontroles.

Tādējādi gada laikā kopējais plānoto kontroļu skaits Birojam sastāda ~4000 kontroles.

Papildus, plānojot cilvēku resursus objektu kontrolēs, ir jāņem vērā, ka, lai mazinātu korupcijas riskus un uzlabotu darbu izpildes efektivitāti, Birojs ir noteicis, ka kontroles ir jāveic vismaz 2 cilvēku sastāvā.

Ar esošo būvinspektoru skaitu, lai pilnvērtīgi realizētu Būvniecības likuma 6.¹ panta 1. daļas 1., 2. un 8.punktā noteiktās funkcijas, vienam būvinspektoram šobrīd ir jāveic ap 300 kontrolēm.

Gadā kopumā ir apmēram 220 darba dienas un pēc šiem pieņēmumiem var secināt, ka veicot 2 kontroles dienā, esošie cilvēku resursi Birojam varētu būt pietiekami.

Tomēr pilnvērtīgai kontrolei būtisks jautājums ir par būvinspektoru tehnisko nodrošinājumu. Līdzšinējā prakse rāda, ka būvinspektora tehniskais nodrošinājums pamatā aprobežojās ar mobilo telefonu, fotoaparātu un autotransportu, kā arī datoru. Galvenokārt dēļ tā, ka kontrole tika reducēta ar dokumentu kontroli – būvdarbu žurnāliem, aktiem, sertifikātiem un tml. Gadījumos, ja ir nepieciešamība pārliecināties par būvdarbu atbilstību normatīvu prasībām, t.sk. par tehniskā izpildījuma kontroli vai arī dokumentu atbilstību piegādātajiem pakalpojumiem/izstrādājumiem, kompetences un atbilstoša aprīkojuma trūkuma dēļ pamatā tika pieprasīta ekspertīze, kuru nodrošina atbildētājs. Faktiski sistēma ir izveidota uz pieņēmuma, ka visi uzticas sastādītajiem dokumentiem un atbildīga ir persona, kura nevar uzrādīt attiecīgos dokumentus.

Plānojot Birojam nepieciešamos resursus, iespējams tika uzskatīts, ka tieši šādam būtu jābūt būvinspektora darba izpildījumam - dokumentu kontrolei. Pie kam pamatā šāda kontrole tika plānota Birojā, jo Biroja rīcībā uz visiem darbiniekiem ir iegādāti 5 transportlīdzekļi.

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu būvdarbu un ekspluatācijā esošu ēku kontroli, kur tiek pārbaudīta izpildījuma atbilstība normatīvajiem raksturlielumiem un nevis tikai dokumenti, Birojam ir nepieciešams adekvāts tehniskais nodrošinājums, kas ļauj galvenos kontrolējamus parametrus pārbaudīt bez ārēju resursu iesaistes, t.i., operatīvi un ar pašu spēkiem un kompetenci. Pasaulē tiek lietots divu līmeņu kontroles aprīkojums – tā saucamais ātrās novērtēšanas jeb “ekspresmetodes” aprīkojums, kur ar vienkāršotiem mērījumiem tiek pārbaudīts, vai kontrolējamais parametrs ir pieļaujamās robežās, un gadījumos, ja tiek konstatētas atkāpes, tiek lietots standartmērījumi, jeb “standartizētu metožu aprīkojums”, kad ar noteiktu precizitāti tiek sniegts objektīvs vērtējums par mērāmā parametra atbilstību uzdotajiem lielumiem. Diemžēl šāds aprīkojums nav iepilnots Biroja izveidē, un tas prasa papildus risinājumus šobrīd Birojam pieejamajos finansējuma resursos.

Tādējādi šobrīd, lai Birojs var pilnvērtīgi realizētu sev uzdotās funkcijas ar tam piešķirtajiem cilvēku resursiem, Biroja ieskatā ir svarīgi nodrošināt Biroju ar tehnisko nodrošinājumu objektīvai un efektīvai būvju kontrolei gan būvdarbu, gan ekspluatācijas laikā ar adekvātām kontroles metodēm, lai minimizētu riskus sabiedrības drošībai un veselībai. Ņemot vērā šīs vajadzības, jau tagad tiek veikti grozījumi Biroja šī gada budžetā, optimizējot izdevumus un iegādājoties/nomājot pirmās nepieciešamības līdzekļus, tomēr bez pienācīgiem resursiem Biroja darbība ar brīdi, kad ir jāuzsāk būvdarbu kontrole, var būt apgrūtināša un neefektīva.

Jautājums:

Vai Jums ir kādi priekšlikumi, kā uzlabot Būvniecības valsts kontroles biroja esošo funkciju izpildi?

Atbilde:

Kopumā priekšlikumi būtu iedalāmi 3 daļās:

1) Uzlabojumi, kuri būtu veicami nekavējoties, veicot grozījumus Būvniecības likumā.

Birojs ir sagatavojis priekšlikumus Būvniecības likuma grozījumiem, kuri šobrīd tiek vērtēti Ekonomikas ministrijā, un pēc to saskaņošanas Birojs tos nosūtīs arī Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisijai. Grozījumu būtība ir saistīta ar pirmajā jautājumā uzdoto efektīvu funkciju nodrošināšanu.

2) Uzlabojumi, kuri veicami vidējā laika termiņā, t.i. 2015.gada laikā.

Tie ir uzlabojumi, kas nav saistīti ar Būvniecības likuma grozījumiem, bet ar uzlabojumiem attiecībā uz:

a) būvinspektoru kvalifikāciju;

b) būvnormatīvu kopējo struktūru, to uzbūvi, izstrādes termiņiem un prasībām, kā arī prasību kontroles nodrošināšanu;

c) Birojam piešķirtajām pilnvarām, t.sk. deleģējot Birojam tiesības sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolus un lemt par sodu uzlikšanu vainīgajam personām.

Šos uzlabojumus Birojs plāno sagatavot līdz 2015.gada 1.jūlijam, un arī tos iesniegt Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisijai pēc saskaņošanas ar Ekonomikas ministriju.

3) uzlabojumiem, kas būtu veicami ilgākā laika termiņā, t.i. 3 gadu periodā.

Šādi uzlabojumi būtu jāveic pēc Būvniecības industrijas attīstības pamatnostādņu izstrādes un apstiprināšanas, kopā ar Biroja funkciju nodrošināšanai nepieciešamo finansējuma modeļa izstrādi. Ar šiem uzlabojumiem Birojs plāno iepazīstināt pēc Būvniecības industrijas attīstības pamatnostādņu apstiprināšanas.

Jautājums:

Vai ir kādas papildus funkcijas, kas būtu jāuzņemas Būvniecības valsts kontroles birojam?

Atbilde:

Papildus funkcijas jāskata kopskatā ar vidēja un ilgtermiņa uzlabojumiem, atbilstoši iepriekšējā jautājumā sniegtajām atbildēm.

Jautājums:

Kā pašvaldībām sokas ar informācijas sniegšanu Būvniecības valsts kontroles birojam par publisku ēku skaitu to administratīvajā teritorijā, vai ir apstiprinājušās Jūsu 02.02.2015. komisijas sēdē paustās bažas, ka pašvaldībām būs grūtības sniegt šo informāciju?

Atbilde:

No 119 pašvaldībām informāciju par būvobjektiem, kuri no 2015. gada 1. jūlija būs Biroja kompetencē, pagaidām ir iesniegušas 74 pašvaldības, savukārt informāciju par attiecīgajā administratīvajā teritorijā esošajām Biroja kompetencē esošajām publiskajām ēkām – 87 pašvaldības. Iesniegtā informācija joprojām tiek apkopota, bet jau šobrīd esam konstatējuši, ka tā nav objektīva, jo piemēram, kritērijus - vienlaikus paredzēts uzturēties vairāk nekā 100 cilvēkiem un publiskā funkcija būvvaldes interpretē dažādi. Tādēļ viens no ēku ekspluatācijas vadlīnijās sniegtajiem uzdevumiem Biroja būvinspektoriem, veicot kontroli, ir pārliecināties, ka sniegtā informācija par ēku ir objektīva, proti, ka ēka vispār ir piekritīga publiskas ēkas definīcijai.

Vēlos arī atvainoties, ka daļā no jautājumiem atbildes pēc būtības tiks sniegtas tikai pēc viedokļu galīgās saskaņošanas ar Ekonomikas ministriju, kuras pakļautībā Birojs atrodas.

Ar patiesu cieņu,

Direktors:

P. Druķis